

Kopja informali ta' Sentenza.

BORD LI JIRREGOLA L-KERA
MAĞISTRAT DR. LEONARD CARUANA LL.D., M.A. (FIN. SERV)
CHAIRPERSON

Rikors Nru: 549/2021 LC

STRICKLAND LIMITED (C-473)

VS

JOSEPH ANGILERI (K.I. 316945M)
MARIA DOLORES SIVE DOROTHY ANGILERI (K.I. 237948M)
AWTORITÀ TAD-DJAR

Illum, 21 ta' Marzu 2022

Il-Bord,

Ra r-rikors tas-soċjeta' Strickland Limited (C-473) datat il-25 ta' Awwissu 2021 fejn, għar-raġunijiet hemm premessi u infraskritti, talbet lil dan il-Bord sabiex:

- I. Jordna l-ħlas ta' żieda fl-ammont ta' kera pagabbli mill-intimata għall-appartament numru 28, Block B, Marshall Court, Triq D'Argens, Gżira waqt il-pendenza ta' dan ir-rikors, u dan ai termini tal-Artikolu 4A(6) tal-Kap 69.
- II. Jordna li jsir it-Test tal-Mezzi tad-dħul u tal-kapital tal-intimati u dan ai termini tal-Artikolu 4A tal-Kap. 69;

- III. F'każ li l-intimati ma jissodisfawx it-test tal-mezzi, jordna lill-intimati jivvakaw mill-appartament numru 28, Block B, Marshall Court, Triq D'Argens, Gżira, entro sentejn mid-data ta' dan ir-rikors jew data verjuri, u jiffissa reviżjoni tal-kera pagabbli mill-intimati u dan skont l-Artikolu 4A(4) tal-Kap 69;
- IV. F'każ li l-intimata tissodisfa t-test tal-mezzi, jordna reviżjoni tal-kera u jiffissa dawk il-kundizzjonijiet godda skond l-Artikolu 4A(2), u dan prevja li jiġu appuntati Membri teknici, liem kera kif awmentata għandha tiżdied skond il-provedimenti tal-Artikolu 4A(7).

Bl-ispejjeż u bl-imgħaxijiet legali u b'rīzerva u mingħajr preġudizzju għad-drittijiet kollha spettanti lis-soċjetà rikorrenti, inkluż dawk ta' natura kostituzzjonali, u mingħajr preġudizzju għall-proċeduri kostituzzjonali intavolati mill-istess soċjetà rikorrenti, kif ukoll b'rīzerva għad-drittijiet kollha tagħha fil-konfront tal-intimati inkluż għal kwalunkwe ksur tal-kundizzjonijiet tal-kera.

Ra id-dokumenti annessi mal-istess rikors promotur.

Ra r-risposta tal-intimati Joseph Angileri u Maria Dolores sive Dorothy Angileri datata l-14 ta' Ottubru 2021 fejn sommarjament, eċċepew, fost l-oħrajn li (i) r-rikorrenti għandhom iġibu prova tat-titolu (ii) l-intimati huma penzjonanti u jiddependu għal kollox minn din il-kirja sabiex ma jispicċċawx barra fit-triq, (iii) huma jissodisfaw bi sħiħ il-kriterji tat-test tal-mezzi; (iv) fl-eventwalitā li l-Bord jawmenta l-kera, hu għanqu jqis diversi fatturi fosthom l-età kif ukoll id-diversi benefikati li saru fil-post.

Ra r-risposta tal-Awtorità tad-Djar datata d-29 ta' Settembru 2021, fejn sommarjament eċċepiet, fost l-oħrajn, li (i) r-rikorrenti

Kopja informali ta' Sentenza.

teħtieġilha tipprova it-titolu tagħha u li hija s-sid uniku tal-fond; (ii) il-Bord għandu jikkostata jekk l-Att XXIV tal-2021 huwiex applikabbli għall-każ odjern, (iii) peress li l-Awtorità hija intervenuta fil-kawża ai termini tal-liġi, hija m'għandhiex tbat l-ispejjeż tal-preżenti u (iv) f'każ li l-inkwilina tissodisfa t-test tal-mezzi, il-kera għandha tiġi ffissata f'ammont ta' mhux aktar minn 2% tal-valur tal-propjetà skont il-liġi.

Ra illi in ottemporanza mad-digriet ta' dan il-Bord tad-9 ta' Settembru, 2021, l-intimati wettqtu t-test tal-mezzi ai termini tar-Regolamenti dwar it-Tkomplijsa tal-Kirja (Kriterji ta' Test tal-Mezzi) (Avviż Legali 463 tal-2011).

Ra illi in ottemporanza mad-digriet ta' dan il-Bord tat-3 ta' Marzu 2022, l-intimati ppreżentaw kopja taċ-ċertifikat tat-twelid ta' Joseph Angileri;

Ra illi l-Periti Membri tal-Bord, senjatament il-Perit Joseph Saliba u l-Perit Bernice van Dijk ippreżentaw ir-relazzjoni tagħhom;

Ra id-dokumenti kollha eżebiti;

Ikkonsidrat;

Illi l-kawża odjerna qegħda ssir ai termini tal-Artikolu 4A tal-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta, liema Artikolu jagħti l-fakoltà lis-sid tal-fond jadixxi lil dan il-Bord u jitkolob żieda fil-kura li ma teċċedix it-2% fis-sena tal-valur liberu u frank fis-suq miftuħ tad-dar ta' abitazzjoni, purchè li d-diversi kriterji hemm imsemmija jiġu sodisfatti;

Ikkonsidrat;

Illi l-ewwel żewġ kriterji li dan il-Bord jinnejcessità jistabbilixxi qabel ma jiproċedi ulterjorment huma jekk (i) is-soċjeta' rikorrenti hijiex is-

Kopja informali ta' Sentenza.

sid tal-fond in kwistjoni u (ii) jekk l-intimati Joseph u Maria Dolores sive Dorothy Angileri humiex l-inkwilini ta' dan l-istess fond.

Illi mill-Att ta' Konċessjoni Enfitewtika ippublikat min-Nutar Dottor Giorgio Borg Olivier nhar it-23 ta' Jannar 1948 s-soċjeta' Constructions Limited akkwistat b' titolu ta' sub-enfitewsi perpetwa, porzjon ta' art sitwata fil-Gżira, kif aħjar deskritta fl-imsemmi att bil-kondizzjoniet hemm stipulati.¹ Sussegwentement, is-soċjeta' Constructions Limited amalgamat mas-soċjetà Strickland Limited.² Fl-affidavit tagħha³, Larissa Bugeja, waħda mill-azzjonisti tas-soċjeta' Strickland Limited, tispega illi l-appartament *de quo* jifforna parti minn blokka appartamenti li kienu ġew mibnija fuq din l-art hekk akkwistata u li jisimhom "Marshal Court". Tgħid li l-blokka kollha kienet għiet rekwiżizzjonata fl-1971 u wara diversi proċeduri legali l-appartament kien ġie de-rekwiżizzjonat u huma baqgħu marbutin b'din il-kirja protetta.

Illi ma tressqet ebda prova li tikkontradiċi jew b'xi mod tinnega dan l-istat ta' fatt ikkreat mill-Att Pubbliku appena msemmi. B'hekk, abbaži tal-Att ta' Konċessjoni Sub-Enfitewtika ippublikat min-Nutar Dottor Giorgio Borg Olivier nhar it-23 ta' Jannar 1948 u l-strument ta' amalgamazzjoni, il-Bord huwa sodisfatt li s-soċjeta' rikorrenti hija s-sid tal-propjetà *de quo*.

Ikkonsidra;

Illi fir-rikors promotur, is-soċjeta' rikorrenti tistqarr illi l-intimati Joseph u Maria Dolores sive Dorothy Angileri huma l-inkwilini tal-fond *de quo* u huma jħallsu l-kera ta' €205 jew somma verjuri fis-sena, pagabbi kull sitt xhur.

¹ Ara dok SL 1 a fol. 5 tal-atti proċesswali.

² Ara dok SL 4 u dok SL 5, a fol. 25 u a fol. 28 tal-atti proċesswali.

³ Ara dok SM 1 a fol. 45 tal-atti proċesswali.

Kopja informali ta' Sentenza.

Illi fl-affidavit tagħha, Larissa Bugeja, tispjega li dan il-fond ilu mikri għal żmien twil, čioè sew qabel is-snin disgħin u għadu hekk mikri sal-ġurnata tal-lum.

Illi din id-dikkjarazzjoni ma ġietx ikkontestata mill-intimata, anzi hi stess tikkonferma li hija tiddependi għal kollex mill-kirja odjerna sabiex ma tispicċax fit-triq. Għalhekk il-Bord huwa sodisfatt li l-intimata Theresa Cremona hija effettivament l-inkiwlinha tal-fond *de quo*.

Ikkonsidrat;

Illi mid-dokumenti preżentati fir-rigward tat-test tal-mezzi jirriżulta illi d-dħul tal-intimati Joseph u Maria Dolores sive Dorothy Angileri, kkalkolat ai termini tar-Regolamenti 3(a), 8 u 9 tar-Regolamenti dwar it-Tkomplija tal-Kirja (Kriterji ta' Test tal-Mezzi) **ma jaqbiżx** dak stipolat mir-Regolament 5(7) u 5(6) rispettivament tal-istess Regolamenti. Għar-rigward tal-kapital tal-intimata, kkalkolat ai termini tar-Regolamenti 3(b), 8 u 9 tar-Regolamenti dwar it-Tkomplija tal-Kirja (Kriterji ta' Test tal-Mezzi), jirriżulta li **lanqas dan ma jaqbeż** dak stipolat mir-Regolament 6(6) u 6(5) rispettivament tar-Regolamenti msemmija.

Illi ma ġiet mressqa ebda prova quddiem il-Bord rigward l-applikazzjoni tar-Regolamenti 5(8) u 6(7) tar-Regolamenti dwar it-Tkomplija tal-Kirja (Kriterji ta' Test tal-Mezzi) u b'hekk, dan il-Bord ma jara ebda raġuni għalfejn għandu jiddipartixxi mill-kriterji stabbiliti fir-regolamenti 5 u 6 appena citati.

B'hekk, il-Bord qiegħed isib illi l-intimati Joseph u Maria Dolores sive Dorothy Angileri ma jeċċedux il-kriterji stabbiliti bir-Regolamenti dwar it-Tkomplija tal-Kirja (Kriterji ta' Test tal-Mezzi) u konsegwentement jissodisfaw il-kriterji tad-dħul u tal-kapital tat-test tal-mezzi ai termini tal-Artikolu 4A(5) tal-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta.

Kopja informali ta' Sentenza.

B'hekk, m'hemmx lok għall-applikazzjoni tal-Artikolu 4A(4) tal-istess Kap.

Ikkonsidra;

Illi mir-rapport redatt mil-Periti tal-Bord jirriżulta illi l-appartament numru 28, Block B, Marshall Court, Triq D'Argens, Gżira, jikkonsisti f'appartament fl-ewwel sular aċċessibbli minn komun fil-parking area ġo Triq tas-Sliema. Il-bieb ta' barra jagħti aċċess għall-kuritur li jagħti aċċess għall-kamra tas-sodda, kċina, żewġ kmamar tas-sodda u kamra tal-banju. Il-fond huwa projeta' mibnija pre-1967 u jinstab ġewwa żona residenzjali mmarkata bħala 'Development Zone' ġewwa I-Gżira u 'Design Priority Areas' hekk kif jirriżulta minn 'Gżira & Ta' Xbiex Building Heights & Urban Design' li tifforma parti minn 'North Harbours Local Plan'. Il-propjeta' hija mibnija b'ħitan tal-ġebel u l-binja li hija antika u tinsab fi stat tajjeb u abitabqli. L-art hija pavimentata bil-parquet u madum taċ-ċeramika. Is-soqfa miksija bis-suffetti u l-aperturi huma ġeneralment tal-aluminium apparti l-bieb ta' barra li huwa tal-injam. Fuq ġewwa, l-ħitan huma miksija u miżbugħha. Fuq barra, l-ħitan tal-faċċata ta' quddiem huma fuq il-fil.

Illi l-periti tal-Bord, wara li kkonsidraw il-fatturi kollha msemmija fir-rapport tagħhom, li jinkludu l-lokalità, it-tip u l-kondizzjoni tal-propjetà, l-iskemi ta' bini eżistenti applikabbli fuq is-sit, jistmaw il-propjetà fl-ammont ta' mitejn u ħamsa u erbgħin Ewro (€245,000).

Ikkonsidra;

Illi fl-ikkalibrar tal-awment tal-kera kif mitluba mir-rikorrenti, dan il-Bord ser iżomm quddiem għajnejħ dak mgħallem mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza **Carmelo sive Charles Caruana et vs Lorenza**

Kopja informali ta' Sentenza.

Vincenza sive Lora Zarb⁴, fejn analiżżat l-għan tal-emendi introdotti bl-Att XXVII tal-2018 (u kwindi anke dawk introdotti bl-Att XXIV tal-2021), fejn irrietniet illi:

“il-Qorti tikkonkludi li d-dħul fis-seħħħ ta’ dawn l-emendi fil-liġi kieni maħsuba biex jindirizzaw u joħolqu bilanċ bejn il-jeddijiet tas-sidien li altrimenti kieni ser jibqgħu jirċievu ħlas ta’ kera irriżorju għall-proprietà tagħhom wara li ilhom imċaħħda minnha snin, u l-jeddijiet tal-inkwilini li jibqgħu jgħixu fid-dar li ilhom snin jagħrfu bħala r-residenza ordinarja tagħhom”

Illi tenut kont ta dak kollu appena espost, kif ukoll tal-mezzi tal-intimatai, l-età tagħhom u l-kapital tagħhom il-Bord jemmen li l-awment għandu jkun fl-ammont ta’ 2% tal-valur liberu u frank fis-suq miftuħ tal-fond *de quo*.

Dan ifisser li l-kera għandha togħla għal-ammont ta’ erbat’ elef u disa’ mitt ewro (€4,900) fis-sena.

Ikkonsidra;

Illi minkejja li l-intimati eċċepew li dan il-Bord għandu jikkonsidra wkoll il-benefikati li saru minnhom fil-fond *de quo*, ma tressqet ebda prova in sostenn ta’ din l-eċċeżżjoni u għaldaqstant il-Bord m’huwiex f’posizzjoni li jagħti konsiderazzjoni lill-imsemmija benefikati.

Deċide:

Għaldaqstant, għal dawn il-motivi, il-Bord qiegħed jiddisponi mit-talbiet tar-rikorrenti billi:

⁴ Carmelo sive Charles Caruana et vs Lorenza Vincenza sive Lora Zarb, Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), 3 ta’ Frar 2021, (Appell Nru 126/2018/LM).

Kopja informali ta' Sentenza.

1. Jastjeni milli jieħu konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel talba, stante illi tirrelata dwar awment tal-kera pendentī dawn il-proċeduri, liema proċeduri ġew konkluži bil-preżenti;
2. Jastjeni milli jieħu konjizzjoni ulterjuri tat-tieni talba stante li twettaq it-Test tal-Mezzi waqt l-andament tal-proċeduri odjerni;
3. Jiċħad it-tielet talba stante li l-intimati jissodifaw il-kriterji tat-Test tal-Mezzi;
4. Jilqa' r-raba' talba u jawmenta l-kera pagabbli mill-intimati Joseph Angileri u Maria Dolores sive Dorothy Angileri lis-soċjeta' rikorrenti għal-ammont ta' erbat' elef u disa' mitt ewro (€4,900) u jordna lill-intimati Joseph Angileri u Maria Dolores sive Dorothy Angileri iħallsu lis-soċjeta' rikorrenti l-kera hekk awmentata b'efett mid-data tal-lum, bħala d-data tas-sentenza;

Kull parti għandha tbgħati l-ispejjeż tagħha ta' dawn il-proċeduri.

**Dr. Leonard Caruana
Maġistrat**